

Skogsnöten

2022

DEN 41:A RIKSOMFATTANDE
SKOGSFÄRDIGHETSTÄVLINGEN FÖR HÖGSTADIER

NAMN

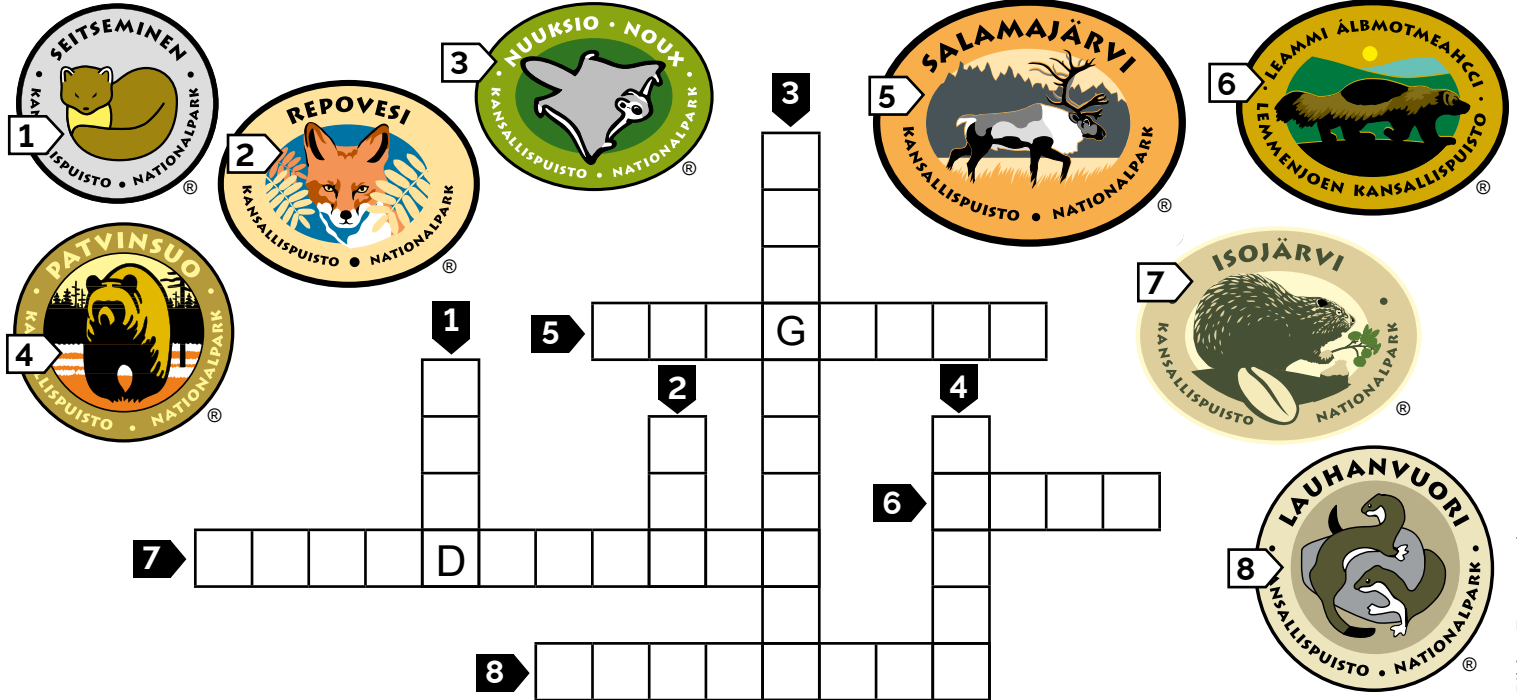
SKOLA

KLASS

Poäng

/ 105

1 NATIONALPARKERNAS SYMBOLDJUR. A) Skriv symboldjurens (1–8) namn i korsordet.

Bilder: Forststyrelsen

B) Skriv djurens nummer (1–8) på strecken. Samma nummer kan förekomma flera gånger.

Växtätare ____

Gnagare ____

Mårddjur ____

Går i ide ____

Invasiv främmande art ____

Hotad ____

Häckar i träd ____

Hypnotiserar bytesdjuret ____

/ 23

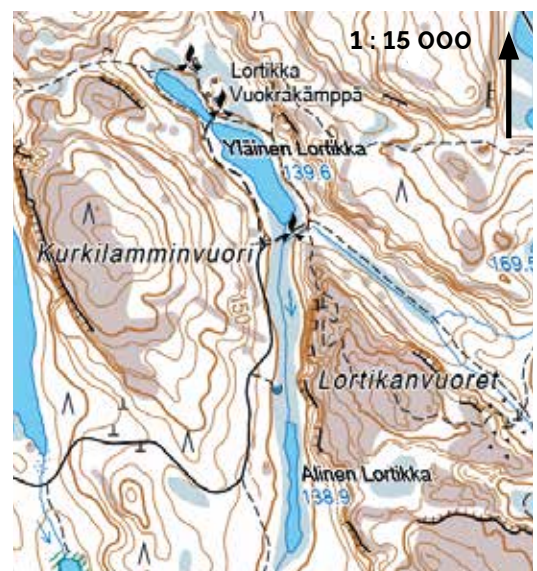
2 KARTTECKEN I ISOJÄRVIS NATIONALPARK PÅ KARTAN

A) Vad betyder följande tecken på kartan? Fyll i rutan.

B) Hur lång är bäcken, som flyter mellan sjöarna Yläinen och Alinen Lortikka?

- ☐ 40 cm
☐ 40 m
☐ 400 m
☐ 4 km
☐ 40 km

C) I vilket vädersträck flyter bäcken mellan sjöarna Yläinen och Alinen Lortikka?

Karta: Lantmäterverket

/ 9

3 FRÄKEN, LUMMERVÄXTER OCH ORMBUNKAR

A) Identifiera fräkenväxten. Märk ut växten med en siffra (1–5) i rutan på bilden.

1 Stensöta **2** Skogsfräken **3** Örnbräken **4** Revlummer **5** Strutbräken

B) Till vilken grupp fräkenväxter hör växten? Skriv gruppens bokstav (F, L eller O) i cirkeln på bilden.

F Fräken **L** Lummer **O** Ormbunkar

C) Föreana fräkenväxten och beskrivningen. Skriv den siffra (1–5), som motsvarar beskrivningen.

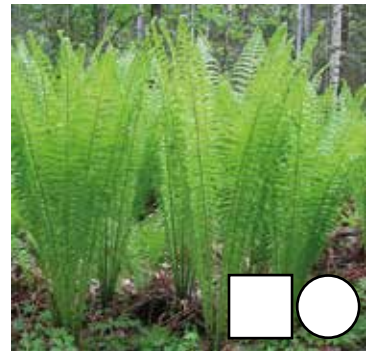
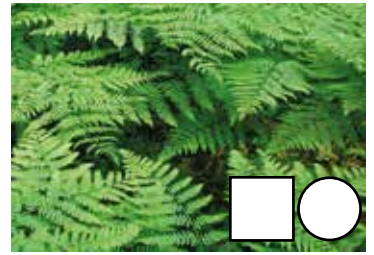
_____ Fräkenväxt som har sporerna i ax. Denna växt har använts som medicin mot rakit och parasiter.

_____ Jordstam som smakar lakrits. Växer på sten och berg, och är vintergrön.

_____ Växten kallas också rävsvars. Kisel gör växtens yta sträv, och har använts som sandpapper.

_____ Växten bräder ut sig i stora mattor. Har använts som fyllnad i madrasser. Det finns en fågel i namnet.

_____ Lundart. Denna högväxta fräkenväxt används som prydnadsväxt.

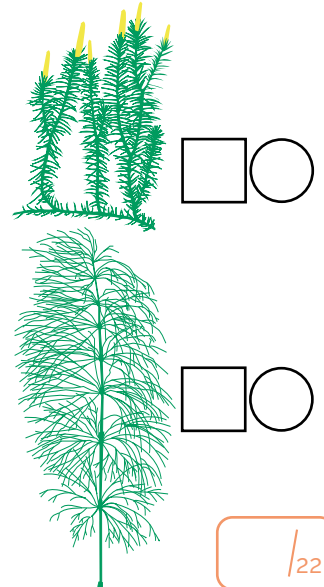

D) Får man med allemansrättens lov samla fräkenväxter med deras jordstam?

☐ Jo ☐ Nej

E) Fyll i texten.

Fräkenväxterna förökar sig via _____ och _____. Enorma fräkenväxter bildade utbredda skogar för 300 miljoner år sedan. Av deras lämningar bildades _____, som är ett _____ bränsle.

F) Enligt en gammal sägen får den, som ser en fräkenväxt blomma, evig lycka och allt hen önskar sig. Kan detta ske? Motivera.

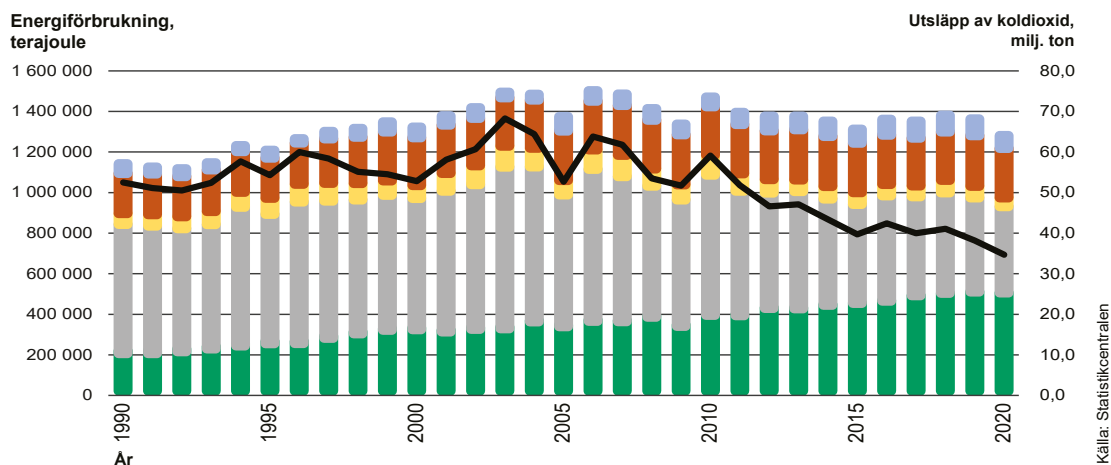
/22

4 ALLEMANSRÄTT. Vad ger allemansrätten dig lov att göra i skogen? Kryssa för (X) det som är tillåtet att göra.

/8

BILD 1
Totalförbrukningen
av energi och
utsläppen av koldioxid
i Finland åren 1990–2020

Granska diagrammet i bild 1 från ditt födelseår till år 2020. Svara på frågorna med hjälp av diagrammet och dina egna kunskaper.

A) Vilka två energikällors användning har minskat mest? _____

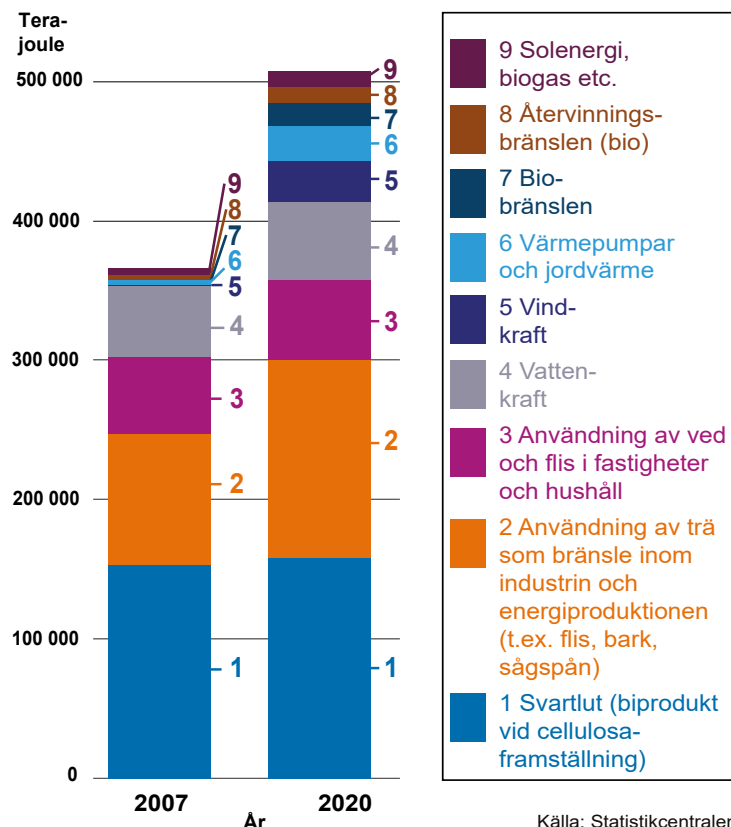
B) Vilken energikällas andel har ökat mest? _____

C) Åt vilket håll har koldioxidutsläppen från energiförbrukningen utvecklats? _____

D) Varför har koldioxidutsläppen från energiförbrukningen minskat tydligt, trots att den totala förbrukningen bara minskat lite?

E) Nämn tre olika fossila bränslen. _____

BILD 2
Konsumtion av förnybar energi i Finland i 2007 och 2020

I bild 2 presenteras konsumtionen av förnybar energi mera noggrant för åren 2007 och 2020. Studera diagrammet noga och svara på frågorna.

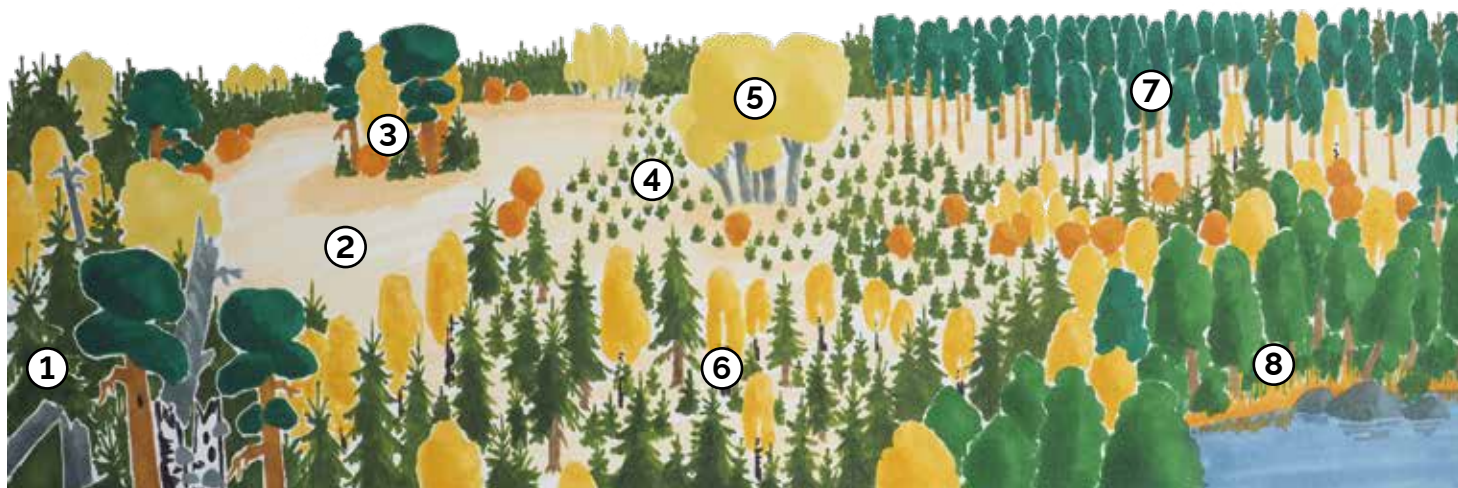
F) Vilka två, var de största källorna för förnybara energi, under båda åren?

G) Hur stor del av den förnybara energin kom från skogen eller skogsindustrin år 2020?

☐ 10 % ☐ 30 % ☐ 70 %

H) Vilka sätt att konsumera förnybar energi har ökat tydligt från år 2007 till 2020? Skriv motsvarande nummer på strecken.

SKOGSSKÖTSEL OCH SKOGENS MÅNGFALD. Skogarna består av olika skogsdungar, som växlar beroende på växtplats, trädslag och trädens ålder.

A) Utforska bildens punkter 1–8 och skriv den siffra i rutan som motsvarar beskrivningen.

☐

Nyligen kalavverkat

☐

Skog i olika åldrar på frisk mo

☐

Gammal skog med mycket död ved

☐

Sparträdsgrupp

☐

Plantskog

☐

Skog i samma ålder på torr mo

☐

Skyddszon mot vattendrag

☐

Stora aspar

B) Du sköter skog enligt de rekommendationer som gäller. Välj de åtgärder som skall utföras. Märk 1–8 i rutorna.

☐

Du lämnar träden att växa för att förhindra urlakning av näringsämnen.

☐

Du hugger de värdefullaste träden i gallringen och låter de mindre träden växa.

☐

Du beställer jordbearbetning och planterar efter det.

☐

Du hugger försvagade träd då du gallrar och låter de bästa växa. Eller är det redan tid att förnya?

☐

Du utför gräsbekämpning och röjer med röjsåg.

☐

Möjligheten att skydda ett objekt med tanke på mångfalden

☐

Nyckelart, boplats för många olika arter. Sparas.

☐

Du sparar denna trädgrupp med många olika trädslag som livsmiljö vid alla kommande åtgärder.

C) Vad betyder naturens mångfald? Nämn tre olika exempel. _____

☐
☐
☐

D) Värder är det viktigt att spara döda träd? Nämn två orsaker. _____

☐
☐
☐

E) Värder hugger man träd? Nämn tre orsaker. _____

☐
☐
☐

VILL DU BEKANTA DIG MED SKOGSBRANSCHEN?

Bland dem som klarat sig bra i Skogsnöten utlottas tvåveckors sommarjobb. Skogsreviren koordinerar jobben så nära ditt hem som möjligt.

Deltar du i utlottningen av sommararbete?

☐

Jo tack!

☐

Inte denna gång tack.

Skogsnöten

2022

DEN 41:A RIKSOMFATTANDE
SKOGSFÄRDIGHETSTÄVLINGEN FÖR HÖGST

Modellsvar

är en riktigivande granskningslista från vilken man kan avvika. Granskningen kan göras av eleverna eller läraren. Envar skola kan ge poäng enligt egen läroplan. Då man väljer skolans bästa vetare bör bedömningen ske inom skolan med samma grunder för varje elev. De elever som kommer vidare bedöms enligt lika premisser på Skogsföreningen.

Svaren är markerade med svart.

Poängen är markerade med rött: **1 = 1 poäng**

Fulla
poäng
105 p

1 NATIONALPARKERNAS SYMBOLDJUR. A) Skriv symboldjurens (1–8) namn i korsordet.

B) Skriv djurens nummer (1–8) på strecken. Samma nummer kan förekomma flera gånger.

Växtätare **3 5 7** Gnagare **3 7** Mårddjur **1 6 8** Går i ide **4**
Invasiv främmande art **7** Hotad **3 6** Häckar i träd **1 3** Hypnotiserar bytesdjuret **8**

(Mera information om bevarandestatus: Flygekorren är "sårbar" och järven är "starkt hotad". Skogsrenen är "nära hotad", men inte hotad.)

23 p / 23

2 KARTTECKEN I ISOJÄRVIS NATIONALPARK PÅ KARTAN

A) Vad betyder följande tecken på kartan? Fyll i rutan.

	Lägereldsplats 1
	Brant 1
	Blockfält 1 ELLER stenfält 1 (max 1 p)
	Sten 1
	Stig 1
	Väg 1
	Källa 1

B) Hur lång är bäcken, som flyter mellan sjöarna Yläinen och Alinen Lortikka?

- ☐ 40 cm
☐ 40 m
☒ 400 m **1**
☐ 4 km
☐ 40 km

C) I vilket vädersträck flyter bäcken mellan sjöarna Yläinen och Alinen Lortikka?

Söderut **1**

9 p / 9

3 FRÄKEN, LUMMERVÄXTER OCH ORMBUNKAR

A) Identifiera fräkenväxten. Märk ut växten med en siffra (1–5) i rutan på bilden.

1 Stensöta **2** Skogsfräken **3** Örnbräken **4** Revlumner **5** Strutbräken

B) Till vilken grupp fräkenväxter hör växten? Skriv gruppens bokstav (F, L eller O) i cirkeln på bilden.

F Fräken **L** Lummer **O** Ormbunkar

C) Föreana fräkenväxten och beskrivningen. Skriv den siffra (1–5), som motsvarar beskrivningen.

- 1** **4** Fräkenväxt som har sporer i ax. Denna växt har använts som medicin mot rakit och parasiter.
- 1** **1** Jordstam som smakar lakrits. Växer på sten och berg, och är vintergrön.
- 1** **2** Växten kallas också rävsvars. Kisel gör växtens yta sträv, och har använts som sandpapper.
- 1** **3** Växten bräder ut sig i stora mattor. Har använts som fyllnad i madrasser. Det finns en fågel i namnet.
- 1** **5** Lundart. Denna högväxta fräkenväxt används som prydnadsväxt.

D) Får man med allemansrättens lov samla fräkenväxter med deras jordstam?

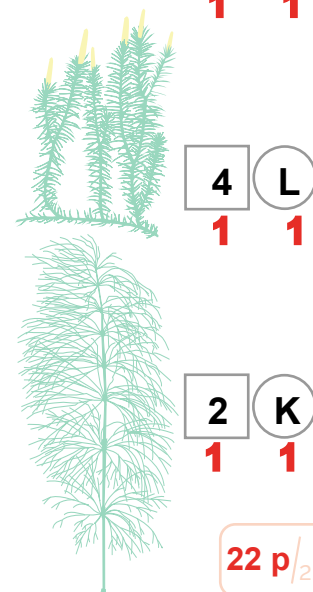
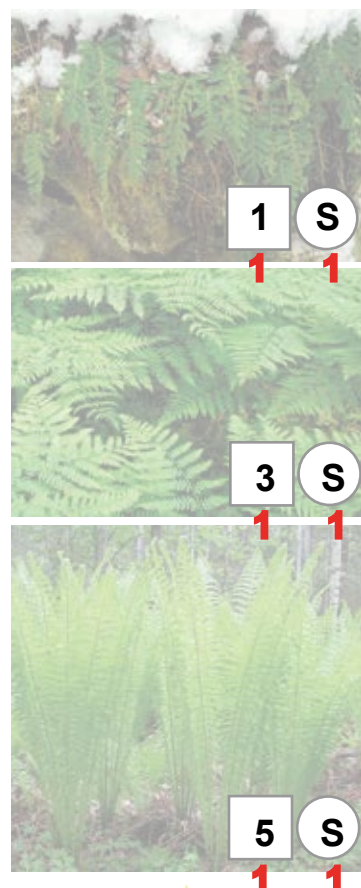
☐ Jo ☒ Nej **1**

E) Fyll i texten.

Fräkenväxterna förökar sig via **sporer** **1** och **jordstammar** **1**. Enorma fräkenväxter bildade utbredda skogar för 300 miljoner år sedan. Av deras lämningar bildades **stenkol** **1**, som är ett **fossilt / icke förnybart** **1** bränsle.

F) Enligt en gammal sägen får den, som ser en fräkenväxt blomma, evig lycka och allt hen önskar sig. Kan detta ske? Motivera.

Kan inte ske. **1** **Fräkenväxter blommar inte.** **1**

22 p / 22

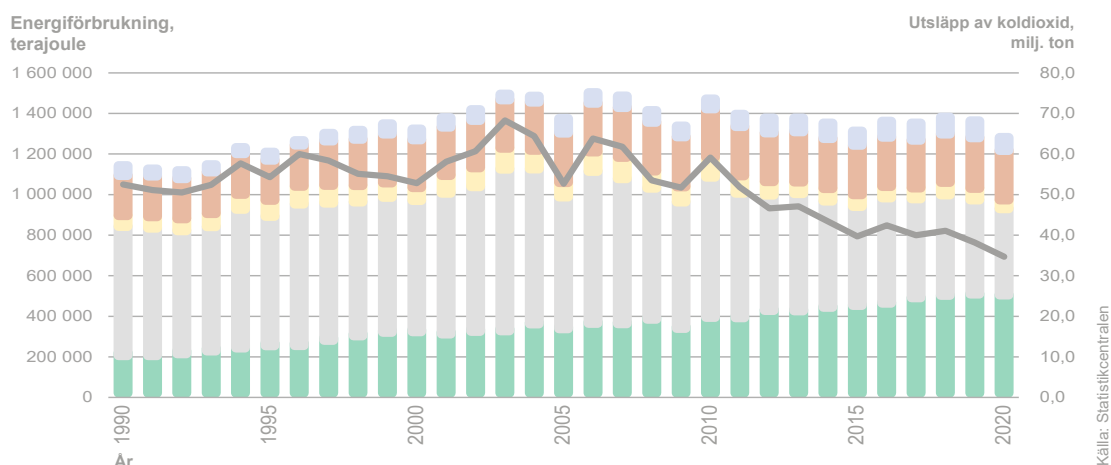
4 ALLEMANSRÄTT. Vad ger allemansrätten dig lov att göra i skogen? Kryssa för (X) det som är tillåtet att göra.

Om eleven svarar tvärtom, men motiverar svaren rätt, t.ex. långvarig tältning är förbjuden, ger det poäng.

8 p / 8

BILD 1
Totalförbrukningen
av energi och
utsläppen av koldioxid
i Finland åren 1990–2020

Granska diagrammet i bild 1 från ditt födelseår till år 2020. Svara på frågorna med hjälp av diagrammet och dina egna kunskaper.

- A) Vilka två energikällors användning har minskat mest? **Fossila 1 Torvens 1**
- B) Vilken energikällas andel har ökat mest? **Förnybara 1**
- C) Åt vilket håll har koldioxidutsläppen från energiförbrukningen utvecklats? **Minskat 1**
- D) Varför har koldioxidutsläppen från energiförbrukningen minskat tydligt, trots att den totala förbrukningen bara minskat lite?

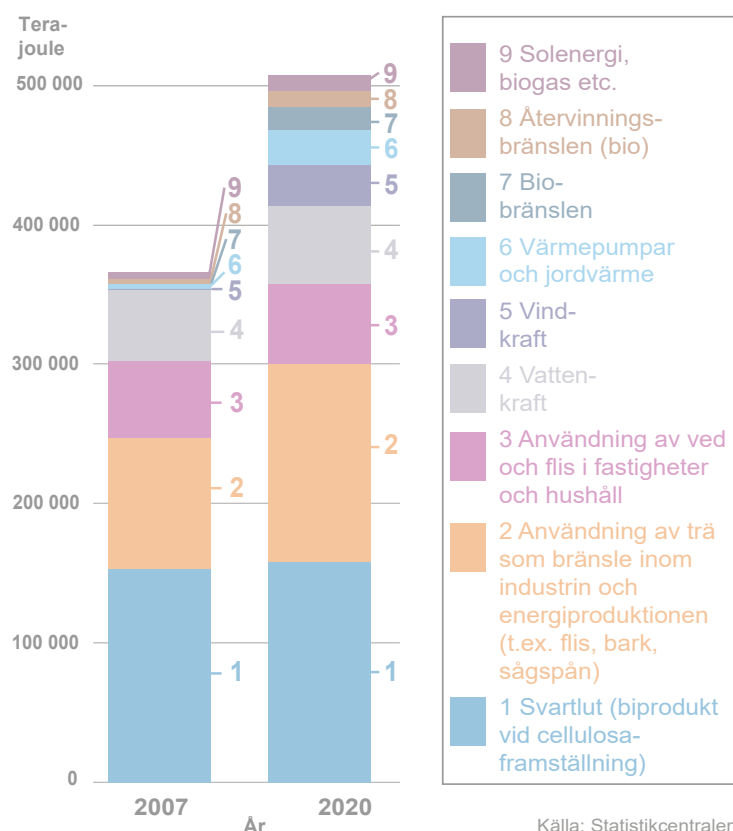
Användningen av fossila bränslen har minskat. 1

Man har övergått till energikällor med låga utsläpp. 1

- E) Nämn tre olika fossila bränslen. **Olja 1 Naturgas 1 Stenkol 1**

(I punkt E kan man ge poäng för bränslen som härrör till olja och stenkol, t.ex. bensin, diesel, brännolja, koks, brunkol etc. Maximipoäng 3 p)

BILD 2
Konsumtion av förnybar energi i Finland i 2007 och 2020

I bild 2 presenteras konsumtionen av förnybar energi mera noggrant för åren 2007 och 2020. Studera diagrammet noga och svara på frågorna.

- F) Vilka två, var de största källorna för förnybara energi, under båda åren?

Svartlut 1

Användning av trä som bränsle inom industrin och energiproduktionen 1

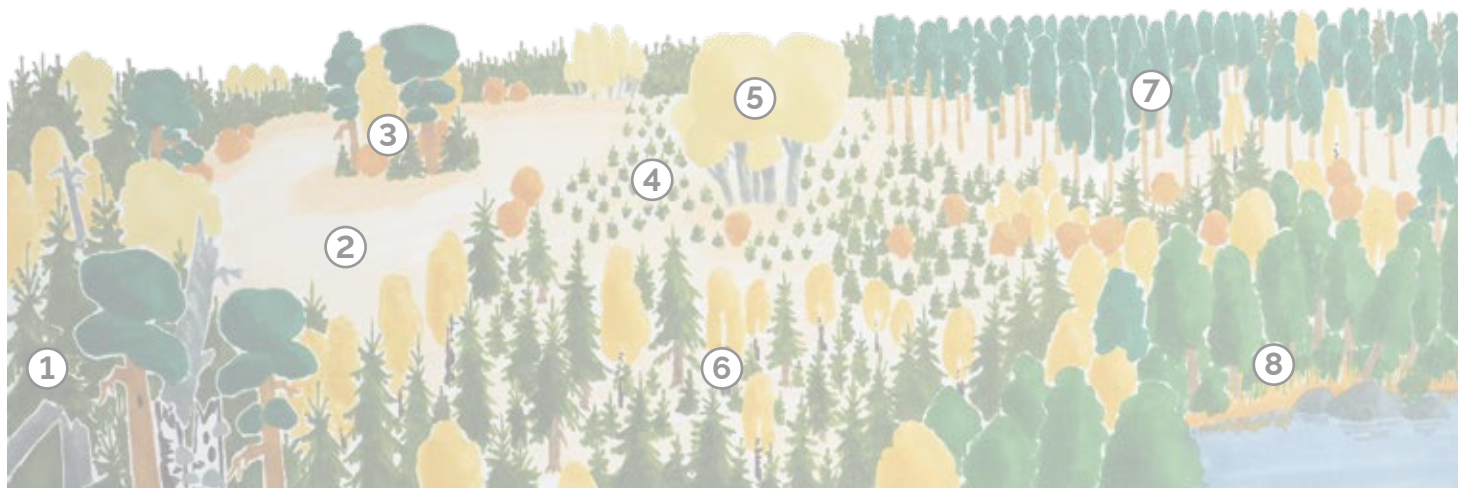
- G) Hur stor del av den förnybara energin kom från skogen eller skogsindustrin år 2020?

☐ 10 % ☐ 30 % ☒ 70 % **1**

- H) Vilka sätt att konsumera förnybar energi har ökat tydligt från år 2007 till 2020? Skriv motsvarande nummer på strecken.

2 5 6 7 8 9
1 1 1 1 1 1

SKOGSSKÖTSEL OCH SKOGENS MÅNGFALD. Skogarna består av olika skogsdungar, som växlar beroende på växtplats, trädslag och trädens ålder.

A) Utforska bildens punkter 1–8 och skriv den siffra i rutan som motsvarar beskrivningen.

2	Nyligen klavverkat	6	Skog i olika åldrar på frisk mo	1	Gammal skog med mycket död ved	3	Sparträdsgrupp
4	Plantskog	7	Skog i samma ålder på torr mo	8	Skyddszon mot vattendrag	5	Stora aspar

B) Du sköter skog enligt de rekommendationer som gäller. Välj de åtgärder som skall utföras. Märk 1–8 i rutorna.

8	Du lämnar träden att växa för att förhindra utlakning av näringsämnen.	6	Du hugger de värdefullaste träden i gallringen och låter de mindre träden växa.
2	Du beställer jordbearbetning och planterar efter det.	7	Du hugger försvagade träd då du gallrar och låter de bästa växa. Eller är det redan tid att förnya?
4	Du utför gräsbekämpning och röjer med röjsåg.	1	Möjligtvis ett objekt att skydda med tanke på mångfalden
5	Nyckelart, boplatz för många olika arter. Sparas.	3	Du sparar denna trädgrupp med många olika trädslag som livsmiljö vid alla kommande åtgärder.

C) Vad betyder naturens mångfald? Nämn tre olika exempel. **Genetisk mångfald inom arten 1**

Många olika arter 1 Mångsidiga livsmiljöer 1

D) Värfor är det viktigt att spara döda träd? Nämn två orsaker. **De erbjuder olika livsmiljöer för olika arter. 1 De ökar livsmiljöernas mångfald. 1**

(Övriga bra svar kan godkännas, max 2 p)

E) Värfor hugger man träd? Nämn tre orsaker. **Människor behöver produkter gjorda av trä. Skogsägaren får inkomster. Skogsarbetarna får inkomster. Hellre Finland får exportintäkter.**

Industrin får råvara. Skogsvård, skötsel av landskap. Säkerhet (fällandet av farliga träd).

Man får ved. Man fäller träd för byggandet etc. (Många goda svar kan godkännas, max 3 p)

24 p / 24

VILL DU BEKANTA DIG MED SKOGSBRANSCHEN?

Bland dem som klarat sig bra i Skogsnöten utlottas tvåveckors sommarjobb. Skogsreviren koordinerar jobben så nära ditt hem som möjligt.

Deltar du i utlottningen av sommararbete?

- ☒ Jo tack! **Krux i endera**
☒ Inte denna gång tack. **rutan = 1**

1 p / 1